

HET LANDSCHAPSFONDS

**Een unieke samenwerking voor
landschappelijke buffering in de
Gentse Kanaalzone**

september 2017

CONTACTGEGEVENS

DEELNAME BEDRIJVEN

Kathleen Van Belle

Vlaamse Landmaatschappij
Virginie Lovelinggebouw
Maria-Hendrikaplein 70 postbus 75
9000 Gent

Tel: 09 244 86 06

E-mail: kathleen.vanbelle@vlm.be

LANDSCHAPPELIJKE BUFFERING IN DE GENTSE KANAALZONE

SITUERING

De voorbije jaren kende de Gentse haven een sterke ontwikkeling langs het kanaal Gent-Terneuzen. Hierdoor dreigde de **leefkwaliteit** in de kanaaldorpen te verminderen. Om de leefkwaliteit voor de bewoners op langere termijn te garanderen, worden **overgangszones** ingericht tussen de economische zones en de woonkernen: de **koppelingsgebieden**.

Deze koppelingsgebieden worden via inrichtingsplannen van de Vlaamse Landmaatschappij (VLM) ingericht als bos-, park-, natuur- en landbouwgebied. Na realisatie zullen zij aangename open ruimten vormen die een **bufferende functie** vervullen (visueel, geluid, fijn stof, aanwezigheid groen ...). De natuur-, bos- en parkzones worden door de overheid gefinancierd en ingericht.

Voor de landbouwzones in de koppelingsgebieden ligt dit enigszins anders. Aangezien landbouw de hoofdfunctie is in deze zones, is het noodzakelijk om de landbouwsector zelf een grote rol te laten spelen in de invulling van deze buffering. De uitdaging bestaat er in om landbouwers mee in te schakelen in de buffering van de bedrijvenzones door de landbouwactiviteiten te combineren met de aanplanting van bomen op de perceelsranden. Ook particuliere grondgebruikers met gronden in de landbouwzones van de koppelingsgebieden,

kunnen aanplantingen doen langs hun perceelsgrenzen.

HET LANDSCHAPSFONDS: VERDER DAN BESTAANDE MAATREGELEN

In de Gentse haven zijn bestaande overheidsmiddelen zoals subsidies van de Vlaamse overheid of de gemeentelijke subsidies voor aanleg en onderhoud van bomenrijen niet succesvol om landbouwers aan te zetten tot het planten van opgaand groen. De gronddruk in de Gentse Kanaalzone is immers zeer hoog.

Niettegenstaande bomenrijen en heggen in deze buffergebieden maatschappelijk een grote meerwaarde bieden, kan de overheid geen hogere vergoedingen aan de landbouwers geven. De EU zou dit immers beoordelen als ongeoorloofde staatsteun.

Om de landbouwers in deze context voldoende te motiveren, kan een **hogere en marktconforme vergoeding** worden bekomen door een **private financiering** te voorzien. In het buitenland zijn hiervan succesvolle voorbeelden te vinden waarbij de private sector voor een deel van de financiële middelen zorgt, die dan in een landschapsfonds worden verzameld.

LANDSCHAPSFONDS ALS KATALYSATOR VOOR OMGEVINGSKWALITEIT

In 2010 werd een landschapsfonds opgericht waarin de private middelen (van burgers en bedrijven) werden verzameld en dat door de Koning Boudewijnstichting en vertegenwoordigers van de diverse actoren (landbouwers, bedrijfsleven, bewoners) wordt beheerd. Giften aan het landschapsfonds vanaf € 40 zijn fiscaal aftrekbaar. De Koning Boudewijnstichting sluit meerjarige contracten af met de landbouwers en particuliere grondgebruikers voor de geleverde prestaties betreffende landschapsbouw.

Door het systeem van medefinanciering van bedrijven en bewoners, dragen zij ook **medeverantwoordelijkheid voor de buffering en de leefbaarheid van het gebied**. Bovendien betekent deze vorm van financiële appreciatie van de burger en het bedrijfsleven voor landschapsbouw een belangrijke stimulans voor de landbouwer.

In 2010 werd aangetoond dat bedrijven wel degelijk warm te maken zijn voor investeringen in het landschap, zolang die lokaal zijn en verbonden kunnen worden met de directe omgeving van het bedrijf.

SECTOR-OVERSCHRIJDEND ENGAGEMENT EN SAMENWERKING NOOD- ZAKELIJK!

De uitdaging is gebaseerd op samenwerking, enthousiasme en vrijwillig engagement. Het wel-slagen van het project hangt af van de bereidheid van de diverse actoren: in het geval van de landbouwers/particuliere grondgebruikers om kleine landschapselementen aan te planten, in het geval van de bedrijven en bewoners om mee te financieren.

Een eerste reeks contracten zijn in 2010 afgesloten. Hierin werden 18 landbouwers bereid gevonden om 7000 m extra (knot)bomenrijen en houtkanten aan te planten en te onderhouden in ruil voor een billijke vergoeding.

In 2010 hebben de bewoners en de verenigingen van de kanaaldorpen verschillende activiteiten en een publieksmoment georganiseerd in kader van de campagne *Buffer Boom(t)* rond 'landschap en buffering in de koppelingsgebieden' met als doel het verzamelen van financiële middelen in een landschapsfonds.

De middelen die de bewoners en de verenigingen verzamelden, waren eerder een symbolische bijdrage. Zij toonden hiermee hun medeverantwoordelijkheid aan voor het landschap. Deze middelen waren niet toereikend om een billijke vergoeding voor de landbouwers te kunnen garanderen.

De grootste financiering kwam immers van het bedrijfsleven. 21 bedrijven, die maatschappelijk verantwoord ondernemen hoog in het vaandel dragen, hebben hun steentje bijgedragen en zorgden

samen voor 85.000 euro voor het landschapsfonds!

De 7000 m bomen dragen in belangrijke mate bij aan de uitvoering van het concept 'leefbare Gentse haven'. Zowel wonen als bedrijvigheid dienen hierbij op een optimale manier te kunnen functioneren, waarbij de wederzijdse hinder tot een minimum wordt beperkt. Naast visuele buffering zorgen deze landschapselementen voor inkleding van de woon-werk fietsroutes in een groen raamwerk. Zij zorgen mee voor een aangename omgeving en een betere bereikbaarheid van de bedrijven in een aangenaam landschap.

BEWONERS EN BEDRIJFSLEVEN MAKEN HET VERSCHIL!

Dit landschapsfonds zorgt er daadwerkelijk voor dat er meer groen in de buffergebieden komt. Het private geld komt nl. bovenop de wettelijk toegestane overheidsmiddelen. Het is net dit extra bedrag dat het verschil maakt inzake economische haalbaarheid en dus de stimulans is voor de betrokken landbouwers om bomenrijen aan te planten en te onderhouden.

DUURZAAM INITIATIEF VOOR BEDRIJVEN

De combinatie van enerzijds diegenen die meer groen vragen en ook beschikken over de nodige middelen hiervoor (burgers, bedrijfsleven en overheid) en anderzijds degenen die hun gronden hiervoor ter beschikking moeten stellen en beheren (landbouwers,

particuliere grondeigenaars), creëert een unieke kans voor een kwaliteitsvol landschap in de Gentse Kanaalzone.

Het is zoeken naar win-win situaties voor alle betrokken partijen:

- In de Gentse haven wordt de **buffering geconcentreerd in de koppelingsgebieden**. Dit betekent **een efficiëntiewinst voor het bedrijfsleven en de betrokken ondernemingen**: niet alleen bekomen zij een hogere ruimte-efficiëntie op de dure bedrijven-terreinen, tevens **sparen zij de voortdurende kost van onderhoud en beheer uit**.

- De Gentse haven is in de eerste plaats een ruimte waar het goed moet zijn om te ondernemen en te leven. Het engagement van het bedrijfsleven om door een financiële bijdrage in het fonds samen met bewoners en overheid mee verantwoordelijkheid op te nemen voor de buffering, is hierbij een belangrijk signaal. Het zorgt ervoor dat **bewoners vlakbij hun leefomgeving tastbare resultaten van de inspanningen van het bedrijfsleven voor duurzaam ondernemerschap ervaren**.

- Veel van de bewoners van de kanaaldorpen zijn tegelijkertijd werknemers in de Gentse Haven. Door de participatie van de bedrijven zorgen zij niet alleen voor een leefbare Gentse Kanaalzone, maar onrechtstreeks ook voor het **welzijn van hun werknemers en potentiële klanten**. Door mee het landschap te financieren, worden bvb. ook de fietsroutes van het woon/werkverkeer ingekleed in een groen raamwerk. Zij zorgen voor een **betere bereikbaarheid van de bedrijven in een aangenaam landschap**.

ZICHTBAARHEID VAN DE BEDRIJVEN

De betrokkenheid van de bedrijven met de omgeving wordt duidelijk weergegeven via het ECO²-project. In ruil voor het engagement en de financiële inspanning van het bedrijfsleven, wordt de nodige zichtbaarheid en respons gegeven. De sponsorende bedrijven worden mee uitgenodigd om aanwezig te zijn op de **officiële persmomenten**. Zij zullen worden vermeld in de diverse informatiekanalen, publicaties waarin de resultaten van de fondsenwerving en het landschapsfonds aan de bevolking kenbaar worden gemaakt. Aan het werven van fondsen wordt immers een hele bewustmakings-

campagne opgehangen rond landschap, buffering en duurzaam ondernemerschap.

In 2010-2011 zijn er een aantal pers- en publieksmomenten geweest: een fietstocht, een eerste gezamenlijke plantactie, de ondertekening van het ECO²-charter (engagementsverklaring voor de doelstelling van het project: realiseren van buffering in de agrarische zones van de koppelingsgebieden) naar aanleiding van de oprichting van het landschapsfonds ...

Op 2 december 2016, was er de 2^e gezamenlijke plantactie. De deelnemende bedrijven, een vertegenwoordiging van bewoners, landbouwers en de diverse betrokken overheden hebben

samen bomen geplant op de perceelsgrenzen van een landbouwer in Doornzele in aanwezigheid van minister van omgeving, natuur en landbouw Joke Schauvliege.

Vertegenwoordigers van bedrijven **zetelen in het Bestuurscomité en in de Lokale Adviesgroep**, twee organen die het landschapsfonds beheren. Hierbij kunnen zij daadwerkelijk mee sturen hoe de middelen voor buffering worden ingezet.

CONCLUSIES

Met dit landschapsfonds wordt een samenwerkingsverband gecreëerd tussen de verschillende actoren in de Gentse Kanaalzone om buffering te realiseren in de agrarische zones van de koppelingsgebieden.

Naast het engagement van de landbouwers, de bewoners en de overheid is de betrokkenheid van het bedrijfsleven noodzakelijk voor het welslagen van dit initiatief.

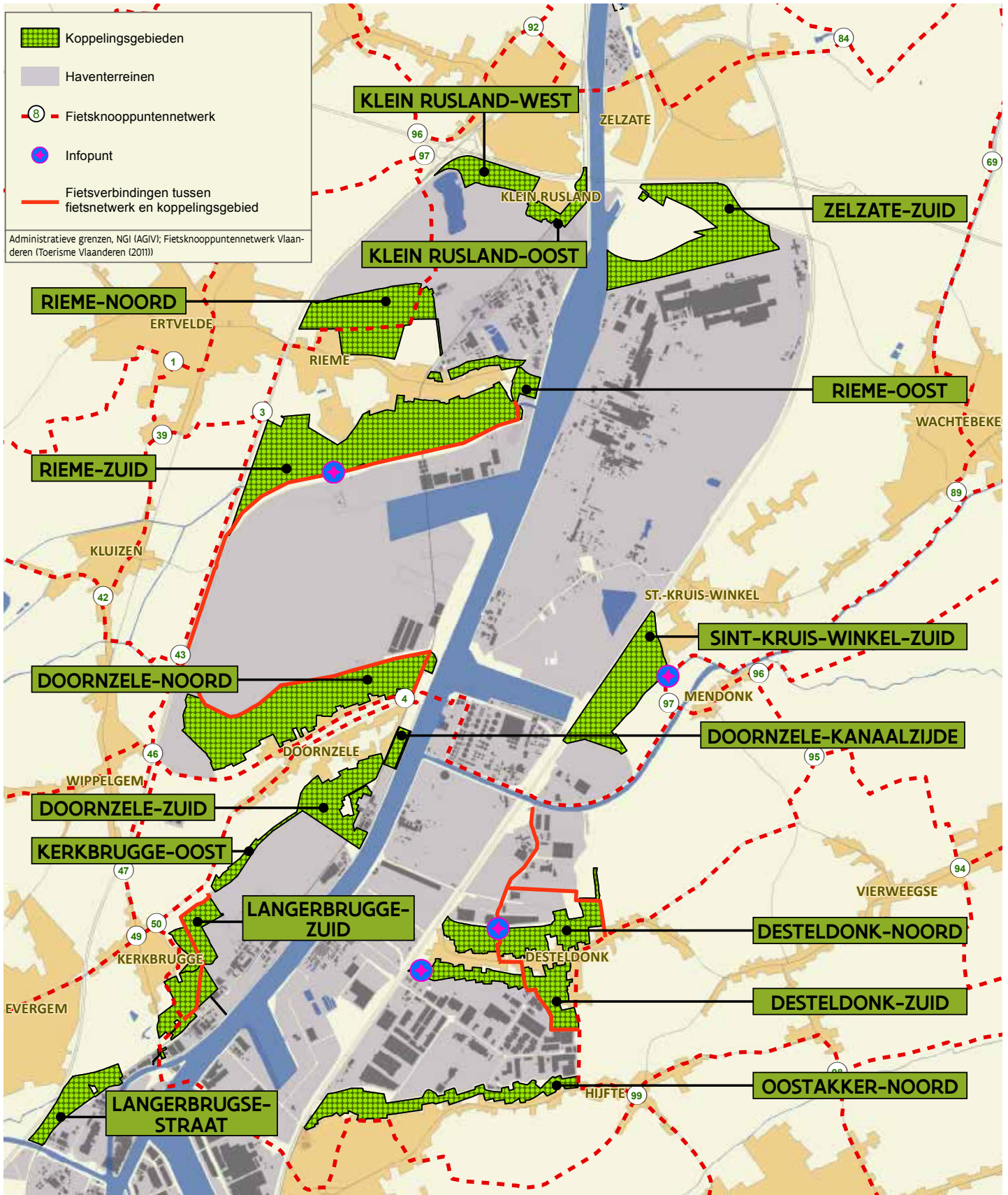
Financiële steun van de bedrijfswereld aan het landschapsfonds is een krachtig signaal: de bedrijfswereld is bereid mee haar verantwoordelijkheid op te nemen voor een leefbare Gentse Kanaalzone.

KOPPELINGSGBIEDEN

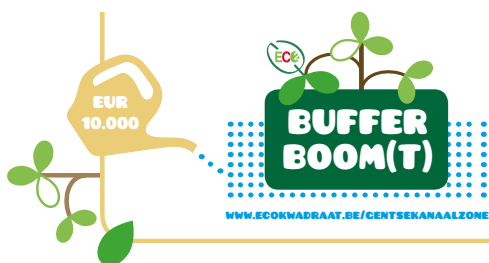
FASE 1 EN 2

SPONSORING LANDSCHAPSFONDS IN 2010

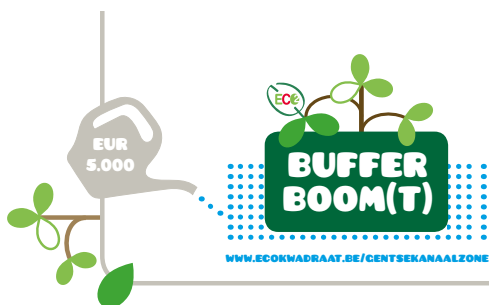
Deze bedrijven hebben in 2010 hun steentje bijgedragen aan de landschapsbouw via sponsoring in het landschapsfonds:

CERTIFICAAT GOUDEN PETER

ARCELORMITTAL GENT
STORA ENSO LANGERBRUGGE

CERTIFICAAT ZILVEREN PETER

NV ALGIST BRUGGEMAN
BUCKMAN LABORATORIES NV
GCT (member of the SEA-invest group)
HONDA EUROPE NV
NV MAX GREEN
OVMB
SADACI
SPE NV

CERTIFICAAT BRONZEN PETER

BV MKS
CBM (member of the SEA-invest group)
EURO-SILO NV
FUJI OIL EUROPE
HEIJMANS INFRA NV
KRONOS EUROPE SA/NV
ORRION CHEMICALS REGEN NV
PLASTAL NV
TAILORMADE LOGISTICS NV
TOTAL BELGIUM NV
TRANSPORT MERVELDE NV

Ondertekening eco²-charter (engagementsverklaring realisering buffering)

Landschapsatelier - Landbouwers overleggen waar ze bomen kunnen aanplanten

PERS- EN PUBLIEKSMOMENTEN ...

Landbouwer Johan Van Hoecke staat de pers te woord over zijn deelname aan het eco²-project

1^e gezamenlijke boomplantactie, 2010

Landschapsdag: Bewoners worden geïnformeerd over de buffering door landbouwers.

2^e gezamenlijke boomplantactie, 2016

DEELNAME BEDRIJVEN

STEUNMOGELIJKHEDEN	WAT KRIJGT U HIERVOOR IN RUIL?	WAT KUNNEN WE MET UW STEUN REALISEREN?
2.500 euro	Uw bedrijf ontvangt een certificaat van 'bronzen peter'	10 jaar lang kunnen 15 bomen worden onderhouden als buffer door een landbouwer of particuliere grondgebruiker
	Fiscale aftrekbaarheid	
	Bedrijf wordt vermeld bij pers- en publieksmomenten	
5.000 euro	Uw bedrijf ontvangt een certificaat van 'zilveren peter'	10 jaar lang kunnen 30 bomen worden onderhouden als buffer door een landbouwer of particuliere grondgebruiker
	Fiscale aftrekbaarheid	
	Bedrijf wordt vermeld bij pers- en publieksmomenten	
10.000 euro	Uw bedrijf ontvangt een certificaat van 'gouden peter'	10 jaar lang kunnen 60 bomen worden onderhouden als buffer door een landbouwer of particuliere grondgebruiker
	Fiscale aftrekbaarheid	
	Bedrijf wordt vermeld bij pers- en publieksmomenten	
20.000 euro	Uw bedrijf ontvangt een certificaat van 'diamanten peter'	10 jaar lang kunnen 120 bomen worden onderhouden als buffer door een landbouwer of particuliere grondgebruiker
	Fiscale aftrekbaarheid	
	Bedrijf wordt vermeld bij pers- en publieksmomenten	

FAQ

Veel gestelde vragen

IS MIJN GIFT FISCAAL AFTREKBAAR?

Ja, alle giften komen in het landschapsfonds dat is opgericht in de schoot van de Koning Boudewijnstichting.

Alle giften vanaf 40 euro zijn fiscaal aftrekbaar.

WAT MOET ER CONCREET GEBEUREN OM TE STEUNEN?

U vult het bijgevoegde deelnameformulier in en stuurt dit terug naar de verantwoordelijke van de fondsenwerving. *(Zie contactgegevens op pagina 2 van de infobundel)*

U zal spoedig gecontacteerd worden.

U kan het formulier ook digitaal ontvangen.

WAT ZAL ER MET MIJN GIFT GEBEUREN?

Deze gift komt terecht in het landschapsfonds opgericht bij de Koning Boudewijnstichting. Het geld van dit fonds wordt gebruikt voor de uitbouw en het onderhoud van meer groen in de koppelingsgebieden.

WELKE GARANTIES BIEDEN JULLIE VOOR HET RESULTAAT?

Er worden contracten afgesloten met de landbouwers en particuliere grondgebruikers. In deze contracten wordt beschreven hoe de aanplant en het onderhoud van de buffering moet gebeuren.

Het beheer van het landschapsfonds is in handen van de betrokken partijen door middel van een Bestuurscomité en een Lokale Adviesgroep.

KOMT DIT IN DE PERS?

Er worden pers- en publieksmomenten georganiseerd. Op 2 december 2016 was er een gezamenlijke plantactie in Doornzele waarbij vertegenwoordigers van bedrijven, bewoners, landbouwers en overheden samen bomen geplant hebben als buffering, in aanwezigheid van Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw Joke Schauvliege. De pers was hierbij aanwezig.

HET LANDSCHAPSFONDS

WAT IS HET?

Het is een initiatief van één of meerdere organisaties om financiële middelen te werven voor beheer en/of inrichting van het landschap in een bepaalde streek. Een dergelijk fonds kan bestaan uit publieke of private middelen of een combinatie van beide.

WAAROM EEN LANDSCHAPSFONDS?

Het hoofddoel van een landschapsfonds is de kwaliteiten van het landschap behouden en verbeteren. Een landschapsfonds kan bovendien meer betrokkenheid van de streek genereren voor het behoud en het verbeteren van de omgeving en het landschap.

Een landschapsfonds met private middelen kan zelf bepalen waarvoor het geld wordt ingezet. Dit kan voor beheermaatregelen die de streek zelf wenst of als aanvulling op bestaande beheersvergoedingen van de overheid. Het fonds heeft een rekeningnummer waarop giften kunnen worden gestort. Vanaf 40 euro is de gift fiscaal aftrekbaar.

BESTUUR EN WERKING VAN EEN LANDSCHAPSFONDS

Het 'Landschapsfonds Gentse Kanaalzone' is opgericht door de Koning Boudewijnstichting. Het fonds wordt niet beheerd door de overheid maar door een onafhankelijk bestuurscomité. Voor de goede werking van het bestuurscomité zijn hierin de drie doelgroepen vertegenwoordigd: voor de bedrijven is dit Nadia Casier van OVMB, voor de burgers is dit Patricia De Waele uit Doornzele en voor de landbouwers is dit Stijn Merckx uit Rieme. Verder bestaat dit comité uit een onafhankelijk persoon als voorzitter, Hubert David. Vanuit de Koning Boudewijnstichting

zetelt Gerrit Rauws (directeur van de KBS) in het comité terwijl Sarah Reyn de secretarisfunctie op zich neemt.

Het bestuurscomité staat borg voor een goede werking van het fonds en waakt erover dat de middelen worden ingezet in overeenstemming met de vastgelegde doelstellingen. Het comité wordt geadviseerd door een Lokale Adviesgroep. Naast de vertegenwoordigers van de drie doelgroepen uit het bestuurscomité, zetelen in de adviesgroep voor de bedrijven Nele Van Roey (Sadaci), voor de bewoners Marnix Bogaert (Doornzele), Roland Vanheule (Doornzele) en Dirk Uyttendaele (Desteldonk) en voor de landbouwers Filip Huysman (Doornzele) en Jacob De Craene (Doornzele).

DEELNAMEFORMULIER

ONDERSTEUNING

LANDSCHAPSFONDS

GENTSE KANAALZONE

WENST HET PROJECT TE ONDERSTEUNEN ALS (aankruisen wat past)

- Bronzen peter en schenkt hiervoor 2.500 euro aan het Landschapsfonds
- Zilveren peter en schenkt hiervoor 5.000 euro aan het Landschapsfonds
- Gouden peter en schenkt hiervoor 10.000 euro aan het Landschapsfonds
- Diamanten peter en schenkt hiervoor 20.000 euro aan het Landschapsfonds

CONTACTPERSOON BEDRIJF

Naam

Telefoon

Email

GEGEVENS BEDRIJF

Naam

Adres

.....

Soort bedrijf

- Heeft interesse om actief deel te nemen aan het bestuurscomité of de lokale adviesgroep van het landschapsfonds

Handtekening verantwoordelijke

.....

